

प्रवेश सं०

४२३३९

विषय: १५:

क्रम सं० १०६०

नाम नेहरायाचिकस्पृष्टु कला: (१२ पत्रांकों)

प्रन्थकार

पत्र सं० १-१८
भा. ४१.

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्ती) २५ पंक्ति सं० (पछे)

आकार ८' ८" X ८'

लिपि: हिन्दी

आधार: कागज़

विषय विवरणम्

००२३६०

सुनिता राजेश्वरी

३१. ७. १९८१

श्री० एम० य०० पा०--७७ एम० मी० ड००--१५२--५० ०००

नमस्कर्याणपितरं गुरुं चैव गलोच्चरं। श्राविकस्तु वक्ष्या नि छं द्वे वार्षिक वर्त॥ १॥ छं ताऽन्तिष्ठं द्वये व
नगया दृष्टि देवता। उद्यम सुख बोधार्थे मुच्यते रमनुकमः॥ तादृशं दक्षो भुते जो कीरा अनीमजे नकु। रषा
अनिलासु न ते न अनुकूलं तो प्रसादितः॥ २॥

ध्यार्ष

॥ खननः सामवेदाया ॥ प्रथार्विकस्यार्थकुंदोदेवतान्यनुक्रमिष्या ।
 मरुन्युच्यार्थकुंदोदेवतमुपदेशेनपाददैवैवतंयथालिंगप्रतीया
 तन्नेद्युंडकंवावेश्वदेवीकंबद्धदैवतविश्वदेवलिंगवायत्रस्याद्
 षिद्दशनाङ्गदाभिस्तुज्ञादनादेवतास्त्रयनावृद्धवामार्घ्यकुंदो
 दैवतविश्यजनायनान्यात्त्वेयप्राप्नोतिबस्त्रसापाज्ञांगकलिवि
 परीतेविपर्यगस्तस्मादेवतानिष्ट्यचविद्यादित्याह ॥ शः ॥ अथ
 दसांनामगोत्रस्त्ररवणदैवतानिर्वचनानियथानुपूर्वीणगा ॥ ॥ ११ ॥
 च्युप्तिगन्तुवहतीपद्मिष्यष्टुपूजगतीतिकुंदास्यतिभगतीशव
 शु

यतिशक्त्याइर्याइर्वतिरतिर्वतिरित्यतिकुंदाभिस्त्रक्तिः प्रकृतिराकृ
 तिविरुतिः संकृतिरनिरुतिरुक्तिरित्यतिकुंदास्यानिवेश्यकाश्यप ॥ १२ ॥
 गोतमांगिरसभागवकोशिकवासिष्ठानिगोत्राणीतिपद्मकृष्णगां
 धारनध्यमपेचमन्वेवतनिषादस्त्रराश्ति सितसारंगपिशंग
 कृष्णनीतत्वोहितगोरानक्तलार्पदाद्विपदावन्ववः एव्ययोवि
 राजोरोचनानाः कृतयः श्यामान्यन्यामातिवार्षित्रितिः सविता
 सोमावृहस्पतिर्वरुणरङ्गोविश्वदेवोः प्राजापत्याश्रतिकुंदस्ता
 विकुंदसोवांग्नाद्विपदापुरुषदेवत्याभाह्यएकपदेतिदेवतांग

यत्रीगायतिस्तुतिकर्मण उपस्थितिगुम्भानांककुकुलसूपि एष उद्धृ
 पूच्छनुषेभनाद्वहतीपरिवर्हणांयं द्विः पंचपदाविषु स्तोभन्युत
 रपदाजगतीगततमंकुदोऽनुवन्निपूर्वस्यचतुर्भरणादुरिगुच्छ
 तपिपीलिकापेतनेगतिकालोम्बिविराद्वैरमणादतिनुदाश्चदे
 रथेन्द्रियालसिष्ठदयतातिनिर्विचनानि॥३॥ अथसर्वं दस्यमे
 केपदाकुरेणाशकुमतीषकेकुमस्यत्वीयोमध्यापिपीलिक
 मव्याविषरीतापवमध्येकाकुरहीनानिच्छदेकाविकानुरिग्द्वा ॥४॥
 गाविशाङ्कुविकास्वराद्यवान्यासंपोगविकर्षेणान्यनानिपूर
 वाविशाङ्कुविकास्वराद्यवान्यासंपोगविकर्षेणान्यनानिपूर

ब्रह्माभुत्रातेष्टिः ३

दिव्यालश्चेनवेनदंवर्जमेकपदादीन्याससपर्यंतानिविष्टुपूजगत्ये
 पनुष्टुप्येकनाष्टाद्वरेण्योतिष्ठतीयथाववनंउरस्तामव्यजप
 रिष्टादेकपदास्वष्टानिरहरैर्गयित्रीनवमिःस्वसद्वाइत्तिविरो
 डेकादशभिःस्तिषुद्वादशनिर्जिगत्येवंद्विपदास्तुदेवतादितोवृत्ति
 तस्थानानिसपाशारीयव्यानिद्वास्त्राणाणां॥५॥ अथकुदात्प्रसिद्धे
 व्यकाकुरागायत्रीपंचदशासुरीचतुर्विदिशन्यकुरुतिश्च
 उप्पात्पुड्करैस्त्रिपात्यादनिच्छस्त्राकुररौसप्रष्टवेति
 प्रतिष्ठाविषरीतावर्धनानापद्मसप्तकयोमर्चर्विद्युतिपादने

बुद्धरोक्तानुकृतालिमवाल्पत्युक्तानामन्यान्यान्यान्यान्यान्या ३५

चृद्वौं नव कीषक्ष साना मी विपरीता वाराही त्रयोषु कास्त्रभावे
 अस्मि स्त्रूँग पृष्ठा करोद्वादश च्वास वेन्मध्ये कुप्रभवति स पुरस्तादु
 परिष्टु पुरो पुरो च उष्णा स ताकुरे रन्तुष्टु च वारो का स्त्रिपदा
 एष शाकुरोद्वादशौ च वृहतीत्रयो याकुरोद्वादश च सत्त्वति
 यः प थानवति सिद्धे अपरोद्वती येन अंतु सारीणी स्त्रियो मी
 वे री वृहतीवा पुरस्तादु दुपरि पृष्ठा यथा वचनं कविन्द्रवका
 श्वरावे राजो गाय औ चंत्रिनि रागते महा छह ती सतो वृहती
 वाच्यस्त्रैषु ना विराद्वक्षुदशा कुरनिष्टते च चतुर्भिर्द्विनिवि ॥३॥

जागत गमयत्राभ्याविराते वै सेवविद्वारन द्विद्विपदाजागतो गमयत्रैव वृत्त्वारपंद्वि
 विवरीत्वाराजागतो चेन्मध्ये विवारन द्विगद्याच्ययोक्त्योः सम्भारा सतु परम्परा विविच्य
 गादामे वृत्त्वासिद्धविद्वारपंक्तिपंतके श्वरुत्तिरेत्तुपादि द्विभ्यां वापरं संदिग्धविविच्य तु श्वरुत्तिवद्वायां
 गायत्रे वंचक्षिप्याता भ्यावृद्वरुत्तियो च तु व्यद्वरुत्तियो द्विः वंचनिस्त्रैषु प्रत्यनुत्तिनायदे
 गायत्रेन वत्तथा जगती विनि गायत्रैर्जगताभ्यां च तज्ज्ञनं सतिष्ठं द विष्टुदाण्डिनिवन्तुरकरण
 विकानिवनिष्ठं दहसं त्रतीयाता इति परिभाषावस्थाता ॥५॥ अन्तर्मन्त्रवत्तन्त्रेऽप्यते हित्वा सन्तोष
 रद्वजो वार्हस्य योग्यवंतिलोदशायन्त्रामेयं प्राकृतद्वस्त्रमन्तेष्ठिलिकन ध्याशकुन्तम् ॥६॥
 मिमेवातिथिः काव॑ वै वंतु रानान्त्यो विराद्वत्वं सुदीनिकाहृदैरसः सोदोनः उक्तमीढ़वो ॥७॥
 तेवसः काएवो ज्ञे मुमित्रो वायन्त्रावान्त्रपाणी ॥८॥ तनो विष्टुपत्रागिरस्तु दहनामद्वजो
 गोतमउपवासा मयं अवान्त्रेष्यागोनार्गवो वै वार्हस्य योनिः पावको वौ पत्ताम दुष्टं रावैश्चा

प्रित्रोत्तरांश्च माडीगत्तिः स्तेनः शोपसकृति मावैश्वानित्रो देवरातः श्वर्गो द्वीपो वति प्रभु
 तिथिः काषाय आनिमासु यादिद्वासः का एव एंद्री सोरी वाऽरात्र्यन्ति वयोग्नाभार्गवो वार्हस्य च
 यन्मिः पावको वाविराडेन्निरन्ते पुच्छ भरद्वाजो वार्द्धस्य चेन्नेमृष्टपार्वता मदवोग्नात् मां
 न्मेनिलोवकुलोवस्त्रिषु श्वर्यायज्ञो द्वापाणीन्मृष्टविरुद्धप्रत्याग्निरस्त्रमुष्टुनः शोप-श्वा
 जोगत्तिस्तं लवत्रे योग्नापवनः समवत्तिवद्विद्युत्यप्रस्कारवः काषायः सौरीकविमेधानिधि
 : काषायः शंनः सिंधुदीपञ्चाबी वरी वोह्वै व्याकृत्योश्च नाकायः॥३॥ यशो वृहदित्त्वश्च
 मुख्यार्हस्य द्यस्त्रणपालो वृद्यन्ति वयस्त्रिः पाद्य देवता निसानो नर्गः प्रागाथस्त्वेव सिंधु नै
 त्रवारुलो नैव त्वय्यत्वावः काषायो द्वापुषसायः सोभरिगिरसः॥४॥ एनावस्ति द्वे
 मेत्रावहणः शोषेभर्गः प्राथगायोदित्तिवदेवः सोभरिरांजिरसोन्मिर्मनुर्वेवत्वतो वेष्वद्य
 व्यानिमुखीनिरागं पिरसः सोहोत्रः पुरुषी द्वीपो व्युत्प्रत्यक्षवः काषायो धाम्परानेवा निधि
 काषाय एव द्वीपो वाक्यायनानोग्नितोनिन्मृकरणो द्वारासु॥५॥ देवो चममेवत्तिभासेत्रावकुल

विश्वानित्रो

: वनुदेववः काषायो द्वारा श्वर्वात्रिमास्य यो त्रयो पीप्रयः सोभरिरांजिरत्तोऽयं काषाय उ^१
 कालः सत्त्वाद्योवेश्वानित्रोग्नाधिनः॥६॥ आनुहोताश्यवाच्च माचेनानतरं त्रिषुभौ द्वैविनि
 वावाच्चिह्न्य उपस्तुतो जगतीद्वृद्धुज्ञो नामद्युम्भावेष्वद्विष्टमुक्तसः आनिरसोऽग्नि
 तीमृहीन्द्रेन भरद्वाजो वार्हस्य च इव वेश्वान पवित्रामदर्वोग्नोत्तमो द्वीपे ख्येत्तिनिं
 ति भ्रामेत्रावकुलात्तरत्याप्ते रात्रिः प्रकतु नात्रिशिरास्त्वा द्युत्राष्विनो वा॥७॥
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स
 व्यवो व्यावैयो द्वुष्यगवि भृतो ब्रह्मः प्रदत्तादेव सद्यो ननिदृनः कुक्तेन भरद्वाजो वार्हस्य स

वाद्यन्वेत्सोमाहुतिर्भागवः प्रतिपूषभरिद्वजोराघोधील्लेवस्त्वाएः काण्वः १५७
 न रीर्धतमावचय्य परुज्जिक्षिक्षित्वेऽप्येति शिवामित्रोगाधिनोन्नरकुण्ड
 णोगातमानं ज्ञानस्त्रियत्वे उत्तरिवितिः काएउभावादिपानानीडिश्वनतस्य सु
 द्वीयस्वमत्तावेद्यश्वांघाराघोधीपर्भरद्वजोनावाहस्यन्पः ११॥ प्रमदस्त्रियोन्नरिः काए
 मास्तुकुड्डुक्षिण्ड्याम्बन्नमत्तावेद्यस्त्रिः परउप्पित्ताघोधीभावेद्यां१३॥ इत्यनेमपर्वा
 तद्वः शयुर्बाहिस्यस्योगायत्रद्वादरो इंप्रात्तुतेयस्त्रिरहं स्तुतकहसुतकवावागिर
 सोगवो हर्यतः प्रागर्थेत्वेदवजानयद्वन्नतरोज्जद्वेगपृक्तीवाच्छस्तुतकवावागिर
 यनोपन्नद्वै मे भातिथिः काएवः प्रियमध्यागिरसः १४॥ उद्गुट्टुमानः श्रुतकहसुत
 कहसुतागिरसोपर्वद्वेत्वर्यस्यवा यत्यानयलंयुर्बहिस्य-येणद्वेष्टुष्टुतं तवावामि
 त्रोपिबद्वायद्वेत्विशोकः काएवोमस्यमाशानेयेङ्गवयवातिशोनेत्रावस्तुतः ॥ १५॥
 हेवकालेवाधोरामारुतीद्वेत्विशोकः काएवोमस्यमुपद्धरवसः काएवोदेवानोक्तीदी

४२

विराइवास्तुतास्यावोवन्मनस्तु
 वाल्विवेच्चदेवीसोमानंमधानिथिः काएवः विराइवास्तुतास्यावोवन्मनस्तु
 नकहु शिरसीधनः शयावाच्चवावेयतावित्रीहु इत्वद्विनौक्त्यत्रग्रायः काएवः इस
 नाज्ञामेद्वितिः काएवः ॥ १६॥ अपादुपनेद्वेष्टुतकहसुतकहसुतावागिरसोत्तमध्यनानि
 उद्गुट्टुमानः शयुर्बहिस्यस्यउत्तरद्वजलोगेत्तुतेयदिक्षामभरद्वजोयहस्ययेणद्वेष्टुतोऽभ्यु
 ग्नेदिदुः इत्वद्वोवागिरसोविरामनाकुण्डवस्तुतकहसुतकहसुतकतावामि
 त्रिः सामः पूष्मात्तोनापेदीमुन्नशेषेवाम् ॥ पानं निर्दिवायस्त्रित्वद्वेष्टुतकहसुतकहसुत
 रसो इवानुहु व्यवस्त्रित्वद्वेष्टुतकहसुतकहसुतकहसुतकहसुतकहसुत
 तेवत्तरिद्वेष्टुतेवत्तरिद्वेष्टुतेवत्तरिद्वेष्टुतेवत्तरिद्वेष्टुतेवत्तरिद्वेष्टुतेव
 यानित्रिशोकः काएवोमकुसीदीकाल्वियोगमृतनः रोपञ्चादीगत्त्रिः ॥ १६॥ इदं
 विश्वः नित्रोगाधिनोवद्वेष्टुतामागपत्रीमहाऽद्वेष्टुतेवम्भित्रोगाधिनोवद्वेष्टुतेव

स्तीर्वानि विषय नैव चांगि रसः कदाचित् तेवा मदे दो गोतमः प्रवीक्षित अप
 न्यो यं नदुल्लभुत कहु सुन कहा बांगि रसो सदसो मे धाति शिः काएवः सादस्य त्या
 मे धद्याज्ञास्ति विंडुः प्रत दहो बांगि रसो मातती॥८॥ इत्यवयं तीर्वेजा मय इदूल्ला
 तरो न किदेवा आंगि रसा गोधावे श्वरे वीदो प्राण्यथर्वणः सवितासा विच्छेपत्र
 स्कल्पः काएव आश्विनी द्वौ राहु गणो तम इदूल्लस भुछं दूरवैश्वामित्रल्लातुवा
 मदे दो गोतम म इदूल्लो दुर्बहौ जो दसः काएवो पर्वशुनः शो पञ्चाजी गत्तिवित्तज्ज्ञो
 वानाय नो वाय च्या॥७॥ यं कहु ल्लाघोरो वै श्वरदेव्या गच्छात्वा वतो वशो च्याउ तत्रा प्रा
 हनिच्छुदि नावसः काएवो या सुकहु आंगि रसः पावका म भुछं दूरवैश्वामित्रः स्तरा
 स्वतीकर्तुलो वै तह च्यः सो भरिष्व काएव आश्वाहौ निर्विडः काएवो महिवरुणिः स
 च्य धुनिर्विवेकलाल्लयी मादिन्याल्लस्त्ययनी॥८॥ तत्वा प्रगाथः काएवो जिवलो विं
 दूल्लाक्ष्मा अदुक्षुदूरवैश्वामित्रल्लातुवा॥८॥

१६५

आमित्रो गायिनः सदा को सो दुर्वित्रो गुलातः सुमित्रो भुपूगा य चात्व इदूल्लये
 चुतकहु सुतकहु बांगि रसो विंडु वै श्वामित्रो म भुछं दूर द्वौ नेको गुलात इदू
 माः शं युबो हैस्य इदूर नुभरद्वाजे वाहस्य यं दोली न किवा मदे दो गोतम
 इदूल्लु दुरहात्वा तरलिं यद्वौ त्रिशकुः काएवो स्तु यं वै श्वामित्रो न भुछं दूरः सु
 निवार्थको न नो धो वशो च्यावै श्वदवीमनो मेनी बांगुतु भुत्यु सुकहु आंगि रसो उरन भो
 भुरांगि रसो वानाविश्वामित्रो गायितोः पांकनेन गो चुक्य स्तु किनेकत्तरो
 यनाविमेको नः सुमित्रः ॥९॥ आवः भुतः शो पञ्चाजी गत्तिवित्तः भुतकहु सुत
 कहु बांगि रसो वानु दुरवैश्वामित्र से वाति शिः काएवो उत्तरा
 वै हस्त्यु जुराहु गणो गोत मोहु राहु दूल्लाति शिः काएव आश्वामित्रल्लानामित्र
 वै रहलो गायिनो विश्वामित्रो जमदानवर्भागवो मेत्रा वहु एयु दुर्यो काएवो योरात् ॥१०॥

च तिब्रात्मण दैनेधानिथिः काएवः कदुकश्य पोमारी चोवैश्वर्देव्युच्छ लायाहि दैनेधा
 निथिः काएवः प्रियमेव श्वां गिरसैद्रोबृह दुँडो वास्ते व्यः कदरको सो हुभित्रो युल
 तः मुमित्रो भुरिग्याय श्रेद्विश्वामित्रो गाथिनो भीपादउदत्तो नानिवृद्वेष्टुतकह
 सुतकहावां गिरसो॥१२॥५ निप्रथमः प्रपाठकः॥ च नित्वा तरणिन्दिवो वसि
 धो मेत्रावरुणो बृहयो शौल्वो भरटुजो वाहस्ययोग्ने प्रस्तुएवः काएवो वालस्ति
 ल्पावाश्यतो वागिरसं स्तवो नो वागो तमस्तरोग्निः कलिः प्रागार्थः पित्रमेधानि
 थिः काएव त्वनर्गः प्रागार्थो माचित्यग्यागः काएवः॥१३॥ न किरागिरसः पुरुहन्म
 यरुतेदैव्युदितिस्वामेधानिथिः काएव आमदैव्युश्वामित्रो गाथिन्दर्त्वमेंगशहुग
 लोगो तमस्त्वन्मेव पुरुहमेधावागिरसो यथादेवानिथिः काएवः॥१४॥ शाखिना
 र्गः प्रागार्थो याइदनारनः काश्य पः प्रनित्राय भार्गवो जमदन्ति वैच्छद्युनित्वा ५

वप्नेधानिथिः काएव व्रवो देन्त नेव तुरुमेधावो गिरसो नारुप्याविंडवाति षः
 किर्यदृशं पुर्वहिम्पयः॥३॥ सच्यक्रेयथमेधानिथिः काएवो यष्टुकरेभः काश्यपो
 जिवा वशो श्वरुभित्रालिकमध्याविराद्युपतीः दृश्युवहिम्पयः श्वायेतोन्मेव
 आगिरसः स्तवद्विनसी नागिरसः पुरुहलोग्ने नेव तुरुमेधावां गिरसो तद
 वस्तिडो मेत्रावरुणो वैयक्तिः प्रागार्थो धारो राजायद्यावश्वां गिरसः पुरुह
 न्मात्रविविराद्युत्तीयतो भर्गः प्रागार्थो वास्तो रारिविकिः काएवो वास्तो व्यतिर्व
 एमजमदन्ति भार्गवः सोर्याश्वीदिव्युदेवानिथिः काएवः करत्वमित्रो मेत्रवरु
 णदृशन्नान्नरद्वाजो वाहस्यय रेत्वन्मेवो निथिः काएवो वालस्ति याव
 प्रो वावैवानसः॥४॥ इतो ननेव यज्ञां गिरसो मापुद्वेष्टुतिः शंख
 वो हस्ययः यज्ञीन्दिव्यादासः प्रक्षेप-प्राच्चिन्नायदावासिष्ठः सक्षपाञ्चावलोह

॥४॥ पाहिनहै भेदधाति थिः काएव उभयं भग्नः प्रागाधः ॥५॥ इमेव सिद्धा मेवावसराद्
नेशोनको ग्रसमद्वातुक ईर्युत्तमे धाति थिः काएवोनत्वानोधागो तमोमदिन्दु
रच्छवाञ्चागिरस्त्वद्वाव हुः पद्मवेश्वदे दीक्षान्त्रायुः काल्यास्त्वानु मेष्ठञ्चागिर
सः ॥६॥ प्रतिद्वेच्छान्वैसि ग्रानेवावहणः इव वोरुषाञ्चिनोकुञ्जाञ्चैवेवस्त्वता
वयवस्त्वावः काएव ॥७॥ अथ वोनेधाति थिः काएव धर्योदिवाति पि
काएवस्त्वं त्वं भेदञ्चागिरसः प्रयोनोधागो तमः ॥८॥ असाविद्वेद्वत्सिद्धा मेव
वावहणस्त्रियुतिक्ष्वाद्वाग्नुरात्रेयः मुद्यालासः य युवेन्मोजगद्युत्सवाग
वैकुण्ठवयोगो रिवितिः शक्यः सोरावानाकेवेनोनागवोवेन्याया प्रवाक्त्रम्
ब्रह्मणस्पतिरागिरस्तो वाहस्यद्यावालीवाऽहवानिरदाजोवाहस्यग्नः ॥९॥
अवद्वेत्वद्युतानोनामनः प्रवेद्रावाहस्याविवेदुवृद्धिकोवामदेवः सोरो

वोनेडिन्दु इननः द्वर्यवर्जनः प्रत्युत्तमेवावहणः इवत्साविग्रहूष्टेहै
ज्ञविश्वामित्रोनाथिनेव्वक्रं गोरीवितिः शक्योविराङ्गुदः ॥१०॥ अथ नहुता त्योरित
द्वृनेमस्त्राद्वीलोरीवावातारं गर्त्त्रांगिरसोवज्ञामहरं द्रोविनदोजगतास्त्रा
वानदवोगोनमायः साम्योविनिनोवायत्तोन्तोगस्तमदोराहुगणगोनमो
वद्राविश्वामित्रोनाथिनिरेदापद्मलोद्यायरुद्वेष्वशामिकं ग्रात्वायमीदेवस्त्र
तीयामीकोराहुगणगोनमः कावीलोरीदो ॥११॥ गायतिवशामित्रोनमुड्डदाव
तुष्टुनन्तिक्ष्वाद्विन्दुजोनामाकुण्डस्त्रमनसाराहुगणगोनमोथदितुविनेति
मुद्यात्वाद्विनिरक्षीरागिरसंदुनामाविः काएवोगोशामीहेत्यन्तापापा
वातिनरद्वाजोवाहस्यन्त्रानः शक्त्रात्त्रामिरसः कूप्यद्वात्याविवेद
अगिरसः संप्रगाथः काएवोयद्वियावाश्च अत्रेयोनामन्तीयशेषयुवेद्यस्त्रो

दध्नामदेवोगेतसोदाधिक्रीषुराजैतामा भुवं दसः॥२॥ प्रत्राचर्तविश्वान्नर
 स्पागिरसः विष्यनेऽधस्तुतीया वेदानीकथ्य पस्मकैयो मारीकः काश्म पेशिरवं
 उिन्मापवस्तुरसो वोऽस्मधुङ्कृदावेश्वामित्रः सधानरद्वाजो बाहृस्पृश्य-आज्ञेयो
 दिन्मानैन्मित्रिविष्यः व्रत्कर्त्तव्यः काएवोमी आ त्वच्चत्तेचकुमोवस्स्पृश्यक्तिन्मोव
 अद्वद्यो॥३॥ विश्वारम्भः काश्यपरकारुगनीप्रथनामनेन गतीच्छन्तु वेदाः शरी
 वः सुनेतवसिंहामज्जावहण इमैनियं द्वै सव्यञ्चागिरस श्वर्णो विश्वामित्रो
 भाग्यिनोऽल्लभ्य-आगिरसोऽपुतवतीनरद्वाजो बाहृस्पृश्ययावाप्तिव्यो वर्तम
 णावेच्च माधानायोवनाश्चः प्रभदिनेऽकुम्भ-आगिरस इमहत्वान्म्॥४॥५॥
 नारदः काश्वउद्दिहो देवद्वं गोश्वर्णीनाश्चमृकीचकाण्वायनो यन्पर्वत्काव
 एहुन्नधोस्तिसः सरवाधो व्यश्वेमनावेपच्चित्त्रयन्तु नेव-आगिरसोयागहु

गण्डजोनमः॥६॥ गुणेप्रप्राथः काएवोदस्यभरद्वाजो बाहृस्पृश्यन्देवद्वन्द्वमेध-आगिर
 स्माकः पर्वतः काश्यस्तुपच्छेत्तरामं विदिः काएवुभावादिग्यानां च छाव्य श्वमनावेद्य
 अच्चः पिबं वसिष्ठामेत्रावहणो विराङ्कुद्देवः॥७॥ अन्नावेद्योयागं नद्वत्वयादेति
 देवद्वेत्तोनामिः काएवएकाक्कुबुलिष्ठामारुच्यारामन्तु नेव-आगिरसः॥८॥ अवा
 द्यैरद्वौराहुगणो गोतमः पथ्यापद्विद्वद्वन्द्वन्द्विच्छावावद्वमाश्चमृकीवेच्चद्व
 वीप्रच्यवस्तुरात्रय-आच्चिन्मानान्मेत्ताविदिमेनद्वमाद्यविनेव-
 द्य-आल्लारपद्वीद्ववित्तस्त्रानेयो नद्वसामीनद्वस्त्रम्भवाश्चाविष्यद्वुष्यत्या
 कुलाद्वेगहुगणेगोतमानन्तु नद्वमाद्यविदिष्ठावद्वयोऽल्लरपद्वय
 नीवेच्चद्वीवामाल्लपरिपवत्त्वानेत्याचामेयोविल्लाद्यविष्यत्योऽल्लरपद्वय
 : परिष्ववद्वन्माम्यः एहु धनुहेत्यनामित्रनद्वमुत्तु विश्वामित्रस्यागज्ञा

नोपिवातिकन्धं अनुदुनोकर्त्तव्यस्थामेवरुलोहरावं द्विमारुच्यन्नेन
 महेवोगोतमः परप्रक्रियगमयोविविजितोनुकगात्राः पुरुषस्तिक्षाविविति
 ५१०॥-अयं प्रदीपदौविश्वतोत्पातुभासेनवरुलोविश्वरप्रक्रियेवक्षेत्
 गोगायत्रीवेस्त्राणं द्वचवस्त्रुरातेया त्रिट्यात्मात्माशीशपदं प्रजापतिः पे
 रत्तेष्वाविश्वुरुज्ञगतीनां सदागायोथादिभवन्त्रिगिरसाविश्वरप्रक्रियाभ्युदय
 चावृपन्तुष्ठेताविश्वास्त्रित्रोउचितमरुतोमध्यस्त्रातादवगणाउनेत्रिद्वभौमा
 नश्चोपवेष्टद्विश्वपुत्रांगिरसाविश्वुरुज्ञदौरुच्छाहा॥१॥-प्रत्येतिष्ठयव्रः काल्या
 गायत्रेनवधुगोत्तयनोत्तीपायनोवाविदारप्रक्रियेत्तर्गोद्वप्रजापतिर्गायत्रो
 द्वाविपदात्तुरीस्त्रिव्यामेष्य श्वतुर्थीविश्वद्वयुजाः तंवत्त्रिगिरसाविश्वात्मा
 मुवन्त्रात्मः साधनोवानोवनोविश्वरप्रक्रीयां पस्योत्तरावैष्वद्वीविश्वम् ॥२॥

१०

५५
 कववरेष्वद्वाग्याभरद्वाजोवार्दस्यन्तेष्वद्वात्रेयउभेत्रिष्ठुभात्तुत्तर
 स्यानिवावरुणां विद्वेवस्थामेवावरुणाः विजापतिवेकपदागायत्रीति॥१२॥ अ
 थकानिष्ठस्तुत्रिकृतवेशनकोगसमदाउष्ट्री एवंवेत्तावायंगोरागिरसाउ
 तिजगच्छदात्मविद्वादासः पठते प्रवृत्तिरुपिष्ठतरोदयस्त्रुयानवान्तर
 नः काश्यप्रवर्षद्वेयानसदात्रेय उत्तनवनिजगायं यानानतः पारुष्ठेष्विर
 यत्त्र साम्यनियनकुलोविश्वास्त्रितिष्ठक्यद्विसावित्रीच्छाइ॥१३॥ इत्युप
 वीउत्त्रायलेनहीयुरागिरसासदायत्तं चतुस्त्रः साम्यनासनानेः त्वादिविश्व
 नित्रोमधुष्ठेत्तद्विद्वावृष्टावास्त्रित्युभर्गवीवाजसद्विनित्यनस्त्रु
 तत्त्वात्म्यद्वायनार्थः श्यप्रेत्यसाविजमद्विभर्गवीश्येनः पवरतद्विद्वा
 तत्त्वागस्त्योमरुतोवायुः परिविश्वमितः काश्यपादेववावृष्टाः ॥१४॥ प्रश्यावाविश्वा

द्वे

स्थिमावित्री

नोपिपालिकनश्चनुहनोकर्त्तव्यसिद्धमेत्रावहलोहरवंडमारुच्यनेन
 मदेवोगोतमः परप्रकृतेयांविवाजिनोनुकंगात्रः पुरुष्ठलिक्षाविवाजि
 ५१०॥-अथ ग्रहे पदाविश्वतायासेत्रावहलोविश्वरप्रकृतेवक्षर्वरु
 बोगायत्रीत्रस्माणांदेवत्वस्युरात्मेया स्वट्टनावृत्तरात्माईशपरमजापानः प
 रत्नेष्विविश्वरुत्तरात्मासदागतोयाहमनवत्तेऽग्निरसाविश्वरप्रकृतीवाग्दव्
 चावृपन्नभुष्ठशविश्वासित्रोऽनेत्रमस्तोमव्यस्थातादेवगाणउनेविविभौमा
 नश्चिवत्तद्विश्वपुत्राण्मिरसात्विष्टदोष्टवहा॥१॥-अत्रतिष्ठयव्रःकामो
 गायत्रेनेबंधुर्मूलयनालोपायनावायिद्वारप्रकृतेऽगोद्ग्रजापातिगायत्रो
 द्वाविपदासुरीस्त्विष्ठआनेष्य स्वनुभीवेश्वदन्वुमाः संवर्त्त्याग्निरसेष्टमा
 नुवन्नात्मः साधनोवानोवनोविश्वरप्रकृतेऽप्योपस्थानरवेष्वदेवीवस्तु

१०

कवयरेक्षानायचयाभरद्वाजोवार्द्धस्पच्छर्जेष्यत्तेविष्टनावृत्तर
 स्थासित्रावरुणा विद्वेवसित्रामेत्रावहलोवजापातिवेकपदागायत्रीनिः॥१॥-अ
 थेकानिष्ठेऽस्तुविक्तवेशनकोष्टसदोऽधीरुक्तवलनोवाऽयगाराग्निरसेऽ
 निजगच्छात्त्वादेवादासिः पठेष्ट पः स्वप्तिष्ठेविष्टत्तरोद्यस्यद्युम्यानवात्तरे वेते
 नः काश्यपः प्रवर्द्धवेयोनेमदावैय उन्नावनिजगच्छ पानानतः पाहछेपिरि
 चालः सोन्यनियनकुलोवेश्वासित्रानिश्चक्यविवात्माविवाच्यद्वा॥१३॥इत्युप
 वाऽउद्योगलेनहीयुगाग्निरसोसदागदवंवत्सः सोन्यनासमानेः स्वादिवव्वा
 नित्रोमभुष्ठशर्वदोष्टवहुपावारुणिन्द्रुन्नर्गवोवाजसद्यन्तीनीनिष्ठस्तु
 तच्चाप्यैडायनारीतः कृष्णप्रेष्यत्वाविजमदान्नर्गवःश्येनः पवस्त्रद्वु
 तच्चागस्त्योमहतोवायुः परिः सितः काश्यपादवलावा॥१४॥ प्रश्यावास्वच्छा

हे

द्विःमावित्री

व्रयः प्रसो सात्सूतं तञ्चाप्यः पवस्त्वेष व मानों तदी पुराणिरस उत्तरो वेश्वान ते इ^{१५}
 वावाहणि नृगुर्नार्ग वोका जमदग्निरुद्दै भारी चक्रश्य पवस्त्वनि ध्रुविः का
 इयपद्देव बायु परिद्वै अस्तितः काश्य पोदवलो वा ॥१५॥ उपसद्वृत्तमहो युराणि
 रसाद्वितीयो मिंदो वृत्त दातु नानो दृहन्मतिराणिरस आविशन स्तितः काश्य
 पोदवलो वृत्त दातु नानो दृहन्मतिराणिरस उपसद्वृत्तमहो युराणि
 काश्य पउत्तरस्यास्यर्थः पर्वत्ते अथ आगिरस ॥१६॥ अचिक्रदन्ते धातिथिः
 काएकः सायाने अर्थास्तिलिनृगुर्नार्ग वोका जमदग्निरुद्धयेत्तु अथ आगिरस
 स्तरदवसारः काश्य पवस्त्वनि ध्रुविः काश्य पोतु न इषास्तितः काश्य पो
 दवलो वृत्त पादे भारी चक्रश्य पोयाकविर्नार्ग वोत्तयजनदग्निनार्गिवः प्रायस्य
 आगिरसः पद्मन्तस हीयुराणिरस ॥१७॥ तु जात्तसात्सन्नक्षययो न रद्ध

कश्य पोजो तत्त्वात्तिविक्ष्यानित्रोजनदग्निर्वासद्वृत्तये न वृहती सर्वस्तु ॥१८
 त्रिविक्ष्यना काव्य लिङ्गु नादै त्रकाव्यं दृष्टमगणो वासि त्रिविक्ष्य त्रिविक्ष्य कान्तरा
 शरः शक्य उत्तरासो रीवाऽस्यानिवसिष्ठो त्रिविक्ष्य त्रिविक्ष्य त्रिविक्ष्य त्रिविक्ष्य
 प्रत्यन्तः त्रिविक्ष्य देवी नकनिकानि प्रत्यक्षः काश्य ॥१९॥ अस्तिदेव वाशनिः व
 नद्वृत्तने नहत्पराशरः शक्य उत्तरासो रीवाप्रणादने दृष्टमनिवोत्तिः त्रिवि
 ष्यानो नसिष्ठो ने त्रावहास्तह कर्णश्चादृष्टः साक्षो धामी तस्मै विव
 ल्वाधोर इदु मन्युर्वाति छोडः पाहसु आगिरस उपसद्वृत्तमहो योऽपा
 त्रत्काषः काएवह ॥२०॥ तु रुद्रा वायुर वंशु गुरुका तु वयन्न दृष्टो नानवः
 स्तुतासोययाति नदुष्टदीवासो मामनुः सांवहास्तनि पद्मविरीष्टजि
 आगिरस वृत्त निद्वै न स्त्रूका श्य पाहुत्रराहुती परमेद्दी व्रजापति ॥२१॥

अनितिस्त्रीवत्किंविनार्गिवरकाङ्गतींत्रोवृपास्त्विगणः सिकतानिधा
 वरीरुगिरसत्विवश्वासित्रोरेणुर्दायद्वेतोभागवदेष्ट्वाविनारद्वाजो
 वसुः प्रवस्त्रीनलिंदज्ञोजनेज्ञोमोऽत्रि ॥ पवित्रं पवित्रं ॥
 गिरस्तोद्वस्त्रास्पतिः ॥ २३ ॥ इदं पवस्त्रेऽस्मो म्लोऽग्निः
 श्वादुपरकोल्पिगेऽप्यधमाप्रवन्नुर्वान् वृत्तारवा
 योद्वग्नमद्वकाश्यदोपर्वतनारदावशस्त्रोद्या
 श्वपश्चिरवंडिन्यावस्त्रसोवाल्मृष्वेनिलिवि
 ल्याऽपश्यन्तिवास्त्राणं प्राणनित्यान्त्यः
 वस्त्रमनुराश्वः प्रपरिद्वित्युक्तः ॥ २४ ॥ पव
 त्वं गोरीवितिः शाक्त्येरकाकुवन्युद्विसद्वन्नान् ॥ २५ ॥

इदं गिरस्त्रासो तत्र उत्तिविनार्गिरस्त्रियशः समानं च यस्त्वेष किं रथं त्रहं
 वृत्तावश्वारुद्विरस्त्विन्द्रोन्यमोपविः सोमः प्रार्थिकः प्रनीयान्त्रिन्द्रास्त्रोन्य
 नितिस्त्रान्यां ॥ उत्तिविनार्गिरस्त्रियः प्रपाचकः ॥ २४ ॥ अथरहस्याद्वुद्वतान्तुका
 लाएऽश्वद्वुद्वतननादेशो इदं युवद्विस्यो वृहतीदोवस्त्रिभानेज्ञावहणा
 यस्त्विदान्तुकुनः शोप्त्राजीगतिर्विगयत्युत्तरावाहणीवयाकुम्भांगि
 स्त्रोवश्वदेवौ इमं उपागिरस्त्रएकपदान्तर्गतीसनोद्वत्यमहायुरागिरस्त्रोग
 यत्योपार्थिवतोमवस्त्रावद्वान्नावश्वान्नामदेवन्दीकं द्वयश्वेनिद्रोन्य
 वीन्विरानुष्टुपौ ॥ त्वद्वुद्वत्यक्षत्रागिरस्त्रोगयत्यस्त्रुत्यविवृत्रांगिरस्त्रोउ
 गतीसोन्नाप्त्यावेद्वाद्वुद्वत्युक्षं द्वयाभासित्रोगयत्योपर्यश्वपथोवासित्रो
 वाताविल्लुवान्नपुत्वान्नसदाः शानकोगयत्रीवायुर्नन्तनेवत्पुरुनेवान्

गांगिरस्तावनुष्टुप्पारा॥ मयि परमे चीप्रजापतिरनुष्टुप्नाववृत्तीप्रजापचावासंतेद्देहो
 हुग एतोऽतःसोम्यावन्तिवैश्वामित्रोमधुहुंदगवच्छन्तिस्तेभवा सदेवोग्नेतमञ्चन्तियीग
 आगनञ्चायैश्वावासाश्वानकोएसमदञ्चाप्ररातिनरिद्वाग्यनुष्टुव्रातिवैवन्यात्रहस्यभरद्वाजेवा
 कैवल्यनेतोऽहम्स्याविश्वरूपं जिष्वानारदजोदौश्वन्तिवैसितोयशोगस्त्वा नैवावरुणोजगच्यति
 स्तुः इदं विश्वानवृत्तरे वैश्वदेव्यो विद्वस्याग्निरसो हिरस्यस्त्रपेष्ठन्ति त्वैविष्वामित्रोग
 अनन्तान्तेयो॥३॥ त्राजन्यन्तिः पद्मिरन्तिरसंतत्तवो विगद्वहस्यत्वं वः सहस्रपव
 नारायणः काश्यपोवानिरसो तु तुम्पुरुषदेव्यामन्येवेक्षः पृथ्येयोहरीकृष्ण
 चामिलोष्ठिर्द्वृत्सवादिशुभावानुहुभावुत्तरावैश्वदेव्यासहोदैकर्यपोमारीव
 उत्तरायण्या॥४॥ अनेशतं वैखानसाञ्चिरतोगायत्रैस्तर्वासुप्रथमामेयीश्वासा
 ग्रहेणास्त्रिविज्ञात्वामविभाइसोयेजिगतीवित्रकुसञ्चाणिरसञ्चायनित्यः सार्पराजीः
 ब्रह्मरक्षणात्मुदीतिभ्रान्तिजगतीध्यवाच्यि॥

मर्त्यानुदीवाकाऽवेष्याभादेवस्यावृप्ताप्ताप्रत्यक्षेवः काएव॥५॥ विदाईर्गोपपर्माप
 नि ब्राह्मिल्लक्ष्मिज्ञामित्रोबोद्धिपदा तवशिविष्वविजितीश्वरीनिविपदागायच्यः स
 वैश्वानवृत्तेनेत्तुम्पुरुषदेव्यानिहुमेवादिशकेयोमह्यहिर्द्वैरोहिशकः पूर्वस्थय
 त्वैवशीर्द्वैतिविद्वद्यश्वद्वनस्त्वयविह्वारपेत्योविराजत्तेकांकुरीयपदानिपंचप
 वाक्षराणीरेण्यचीपदपक्षितीनवच्यद्वैः सर्वाः तुरीयपदानिपंचपंचाहराणेगाम
 ग्रापदर्थकर्त्तव्यनवच्येऽः सर्वाः तुरीयपदानिपक्षितीकावाण्यात्मिरहस्या॥६॥ अशोक
 राहुहस्यात्मायात्मुक्त्वा॒प्यल्लरुद्ववः इर्द्वैकास्ताएवोविरासुप्यावृहतीकुक
 कुकुम्प्रकुम्पवश्यात्मविनवयधात्मासहस्रनदिरिवेनद्वैभरत्येनेवन्यान्ति
 काराहस्त्रविभानिधात्म्यतोगायद्विनिद्व्यानादेशाउपासितः काश्यपोदेवलाभाद
 विकृद्यपीतार्थन्यपवृग्वानसाञ्चिरसत्वयस्त्वचाः सोम्याईश्वानीविष्वामित्रोग

अन्ने दानः पुष्ट्रुत्तरयोर्गयत्र्यभा हीडेन्युत्तरोपराऽनुहन्मो॥७॥ पांतमुत्तरयोगी
 यत्रस्पंकाश्यपोवसारः एवं ज्ञायामुनः शोपोद्देश्यातिथिः काएवउपेक्षसितः का
 श्यपोदेव सोवैया पवस्त्वेकान्निश्चाकुण्डः सोन्याश्चत्वारेः॥८॥ पवस्त्वजनदन्निनार्ग
 वः पवस्तनस्यात्तदीयुरागिरिसः सोन्यामित्रे नेभातिथिः काएवामेत्रावरुणाइडे
 वसिष्ठो नेत्रावरुणाइडावासिंश्चोमेत्रावरुणे एंद्रामोक्त्वा वा सिष्ठुत पमन्युत्तिष्ठु
 प्रसौच्योद्वासतीहि तीयाया मृषिगणः शृङ्गयो नाश्चगिरसः॥९॥ एतेजसदन्निनार्ग
 र्गबोराजावाहणि अर्घुर्णनदन्निर्वात्वा नार्गवः कवित्वयः सोन्याऽन्निनार्गवाति
 धिः काएव अग्नेयोमित्रद्वै वेश्चामि त्रीन बुद्धं दाः हवेत्त्वावरुणात्मानरद्वाजो वा
 हृस्पत्य एंद्रामोऽनिसोनात्मानस्त्वतीयाद्विपदान्यासङ्गा॥१०॥ अतर्तलविगणाश्रलस्य
 मोक्षाश्चगिरसोज गतीतोस्य अशुद्धहन्मनिरसोहिन्वतिवारुणिः अर्घुर्णसदन्नि

सर्वतात्मनात्मकः

वसिंशेजनस्यं सुनेन रथ्यावेयो जगमानेयोऽयशोनकोशुसमदोमेत्तदुरुण्डेन्द्रामो
 विश्वाः एतनाम्युत्तरयोर्वृहतीडगोरीवित्तेश्चत्वारः त्विगुडनुहुण्डोपांगोविद्युत्यगण
 श्रुतयोजगतीपवस्तनस्पंकश्यरोनारीवः प्रदेव सोनासनः काश्यपोदेवत्तोवायवय
 वेनवसारः काश्यपोयालजनदन्निनार्गवः पदात्मानस्यापदात्मानस्यापदात्मानवाक्त्वा
 वीतहव्योरागच्छान्तयः पुरुषुणोरुचकिरात्योमेत्रावरुणाऽन्निष्ठुनुसुनिः का
 एवैंद्रामोनरद्वाजोवार्दस्पत्य एंद्रामः पवस्त्वरेत्तस्त्वकाश्यपवन्तुरुरत्तीन्यः॥११॥
 उपोनिराद्यान्युवगणाश्रलव्यातापाश्चगिरसोहेलविगणाः सिकतानिश्चावरोरं
 लिरसोजगतीपवस्त्वमेवातिथिः काएवः सनोदिररप्यस्त्वपुञ्चगिरसः एतेजसदा
 निनार्गिकः सोन्याश्चत्वारः इतिवात्मष्टोनेत्रावरुणोमित्रावरुणायायोर्यजत्यस्या
 वाश्चश्चावेय एंद्रामो एतेजसदीयुरागिरसश्चादिच्युत्तेद्विनायत्यामुक्त्वरामेजो

भांगिरसीबहुवादिन्यं नेत्रं द्वितीया पात्राकृत्वं धूत्वनीयां विप्रवेष्टुं गोपायनो लोपा
 यनो लोपा न ध्यमात्रितुपूर्णा। अप्रदृचउक्तः शो वेष्टुं प्रेमवासि तः कलशयपीटेवलो वा
 सोम्यः प्रवो यज्ञत आवेयो नैत्रावरुण इदं वेष्ट्वा मित्रो मधुष्ठं दास्तं न रद्वाजो बार्द
 स्वत्येत्त्राम्भः प्रवज्ञ्य प्रयोगित्वा एत्वरयोऽकर पंक्तिर्वेजन मदन्नि नर्गवो वारु
 एतिवांश्च गुः सो न्यातुं नो दाशिभुं देवो दासि ः प्रतर्दन्ति विष्टुं वेन त्रीएप्सितः का
 इत्यपादेवलो वो उभु उच्चार्यागिरसः पंतेस्ताम्यात्रमिवसिष्ठो नैत्रावरुण विष्टु
 इत्यपादेवलो वो उभु उच्चार्यागिरसः पंतेस्ताम्यात्रमिवसिष्ठो नैत्रावरुण विष्टु
 बादेयः॥१॥ अर्काद्वितीयावेष्ट्वदेवीवेष्ट्वदेवीवेष्ट्वदेवीवेष्ट्वदेवीवेष्ट्वदेवीवेष्ट्व
 इत्यपादेवलो वो उभु उच्चार्यागिरसः पंतेस्ताम्यात्रमिवसिष्ठो नैत्रावरुण विष्टु
 सोम्यानुष्ठुत्वनमाम्यात्रमिवसिष्ठो नैत्रावरुण एत्विष्टुवान्तेयो महोन्वसः कालो
 जाहडः प्रवसानस्यश नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण
 सोत्वः सो प्रवसान नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण ॥१॥ सुषुप्ति १५

मिद्दो नैत्रावरुण विष्टुवान्तेयो नैत्रावरुण विष्टुवान्तेयो नैत्रावरुण विष्टुवान्तेयो
 विष्टुवान्तेयो नैत्रावरुण विष्टुवान्तेयो सूर्यस्य वाजो गविः पराशारशाक्तविष्टुवान्तेयो
 त्वदस्त्वद्विरप्यस्त्वद्विरसो गिरसो जगती सोर्यो॥१॥ उपगोत्रो राहुगण त्वत्तीयो वसिष्ठो
 नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण
 गिरसो विष्टुवान्तेयो यदेशुनः शोपत्राजीगविष्टुवान्तेयो पञ्चनिकुत्सञ्चो
 गिरसो विष्टुवान्तेयो यदेशुनः शोपत्राजीगविष्टुवान्तेयो पञ्चनिकुत्सञ्चो
 रयोरनुष्ठुपूर्णा॥२॥ पवस्त्रेकविर्तीर्गवः प्रभस्त्राजती चांया वृहती वान्ववेदमितः काश्य
 पादेवलो वो नौ त्रो म्याव छाद्याभर्गः प्राणाय आद्याहुती उत्तीर्जनीयं तोवसिष्ठो नै
 त्रावरुणः स त्रो म्याव छाद्याहुती उत्तीर्जनीयं तोवसिष्ठो नैत्रावरुण नैत्रावरुण
 स्त्रो म्याव छाद्याहुती उत्तीर्जनीयं तोवसिष्ठो नैत्रावरुण नैत्रावरुण नैत्रावरुण

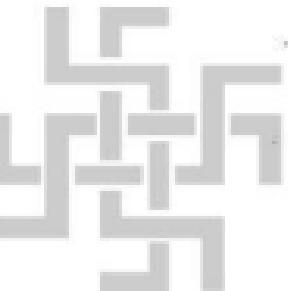
साम्या होता विश्वामित्रोगापि न असुन वर्ततः जागाथ आनेयो तदिताथर्वले बृहदि
 वाच्च इति प्रथमा सौरीना ॥३॥ प्रत्यन्ते यह रात्रि सदस्यै दृश्यता कुरुत्यो गजा
 नो मातो वाहू तौ साम्या वं नेऽनित्या परमो नुष्टु वान्यो न दत्ता गिरसः प्रियम् ॥
 अद्भुतपदोऽल्पं द्युम्बुद्धे वन्धा वाऽनेऽवस्थय व आत्रे यो वर्ण हुग लो गोत्ता तोऽन्तिक
 तु रात्रेय व्यथ आनेयाः प्रथमोऽनेऽपावकस्य ॥४॥ कर्त्ता गहुगणो न सैर्वते
 न्योऽदान्यो विश्वामित्रोगाप्तिनिरसै इनस्त्रित आप्तस्त्रियुक्त
 योशना कायोऽनेऽनग्ने ग्रागथः प्रवर्तित्यै छसुरी निरांजिरसः सो होतः पुरुषा
 दोवाद्याहृत्वा विश्वामित्रोगाप्तिनिरसै इनस्त्रियुक्त
 जागनश्यान्योऽध्यापना ॥५॥ प्रत्यावाहिका विश्वामित्रोगाप्तिनिरसै इनस्त्रियुक्त
 शोपश्याजीगद्यः प्रत्यावाहिका विश्वामित्रोगाप्तिनिरसै ॥६॥

एतीत्राजापच्यानो विश्वकर्मनिष्ठकर्म नोवनस्त्रियुक्तकर्म एयुतवो न रद्याजा
 वाहृत्ययः पोक्त्री शशानानस्य राहुगणो गोत्ता मो नासुपत्ते रुजिश्वामारद्यजो हो
 युक्तिवाच्च न रत्नो वेच्च द्वीप्रवावामदेवो गोत्ता मो द्यावाहृत्ययः मात्रनेत्रहो वामेष्यिः
 काएव आद्याहृत्यनीयस्य कलिः विश्वामित्रोगाप्तिनिरसै इनस्त्रियुक्त
 विश्वेनिः युनः तो पश्चान्तीगतिराम्बुद्यै विश्वामित्रोगाप्तिनिरसै इनस्त्रियुक्त
 नेत्रावहृत्यस्त्रियुक्ते लवावायो वामदेवो गोत्ता मो नुष्टु वाद्याधावाहृत्यिगोः सो
 नीपावनानीनियुत्वतीनिस्वेबाद्यानुवरयोरिद्वायूत्त्वधरनस्त्रियुक्त
 युक्तिवाच्च न रत्नो वेच्च कीर्त्तनाकाएवायना तुलिं वेच्च हेयः सुमन्नायुनः तो
 पश्चाजीगतिराम्बुद्यै पश्चाविराम्बुद्यै गमित्रीहृत्यनिरसै ॥७॥ अस्ताव्युक्त
 आद्याहृत्यनो द्यन्नो तो गविश्वामित्रोगाप्तिनिरसै इनस्त्रियुक्त
 प्रदमानानियुक्तिविश्वामित्रोगाप्तिनिरसै ॥८॥

सोम्युर्जपवादेनरद्वजोवाहस्यच्चायेववैश्चानमेषि॥१७॥ अतिविश्वप्रांगिरस
 आयेयउत्त्रेवत्तेवसारकाश्यपः सोन्तोत्रिवासदेवागेनमांबादेशहगलागो
 नमउक्तिसाकुषाक्षिनाविद्वक्त्वसञ्चिरसं आभातिनीनोद्विस्त्रिषुनानुषाक्षि
 नावैवैविदीर्घतनामाडचथोजागतौ इवाद्विषस्योन्नरेऽग्निशायनगा॥१८॥ प्रा
 म्यन्तेष्वध्यांगिरसं सोम्युर्विद्विनीयोकवषेरेत्वष्ट्रात्वारथमुत्त्रयोर्गय
 चायोदीर्घतमाडचथोविराद्विद्विनीयः शुष्विवसिष्ठामेत्रावणस्त्रिष्ठु
 न्त्रोपुमुद्दापजवनः शकरोरेवान्मेधातिथिकाएवः प्रियमध्यन्तिरसः प
 वत्वजनदन्तिर्नार्गबाद्विपदगायत्रीसोन्त्यः॥२०॥ अन्तेऽग्निः पावकं उत्तरवोवारा
 षद्वृचंपद्यच्चाद्यविश्वारद्वायाच्छुर्थीपरन्तः सनः पह्यश्चायात्वरद्वा
 नावद्वाररुलावैतद्व्याजगच्छन्तिरनिद्वाषुषः प्रजापतिर्नत्रयच्चानेयायोद्वा

त्वं शुश्नामेष्वस्याद्वुत्त्रतवत्तेवीन्नोद्विविगजा॥ विनश्वगः काश्यपवादेनरद्वजोवाहस्यच्चायेववैश्चानमेषि॥१९॥ सिद्धिप्राव
 देवसारकाश्यपैद्विक्तिस्त्रिष्ठुपार्णांगिरसस्त्रिष्ठुप्रसार्यः॥२०॥ आशुरध्यायेऽद्वित्रिवि
 ष्विष्ठुवैदेऽवस्थावत्तेवसंपायत्रीसोन्त्यः॥२१॥ अन्तेऽग्निः पावकं उत्तरवोवारा
 रक्षित्विच्छुपद्यविद्विनीयाच्छुर्थीपरन्तः सनः पह्यश्चायात्वरद्वा
 नेतिर्नदरात्तिरस्यवाहुश्विनीयाच्छुर्थीरन्तुकुद्विक्तिविद्विष्ठुहस्यतेष्व
 हस्यतेष्वतोषानाहनीत्रयनामीदेवीत्वरक्षुष्टीयासंयामाशीर्मनीष्युत्तरे म
 संयामाशीर्मन्त्रेवेष्वद्योवैष्वद्यो॥ इति नैगेपानकम्पानुकम्प
 रुतीयः प्रपावकः समाप्तः॥ संवत् १९१३ वैशाखवाह ५ गुरुजि-हरिनानेन १५५

१०८

Indira Gandhi National
Centre for the Arts